

M HARUKI
MURAKAMI

La sud de graniță,
la vest de soare

Traducere din limba japoneză
de Angela Hondru

POLIROM
2014

A mai comandat un Wild Turkey cu gheață. Eu beam votcă cu lămâie.

— Nu are importanță dacă merită sau nu, vreau să-mi spui totul.

— Păi... a început el, ezitând. Nu că n-ar avea importanță, dar uneori stau și mă gândesc dacă s-a întâmplat cu-adevărat. Am o senzație ciudată. Uneori cred că am visat, alteori că nu a fost vis. Înțelegi ce vreau să spun? Îmi vine cam greu să-ți explic.

— Dar a fost realitate, nu?

— Da, a fost.

— Atunci vreau să-mi povestesti.

A dat din cap, resemnat, și a dus la gură paharul cu whisky.

— M-am dus la Toyohashi să o văd pe sora mea mai mică. Am fost în deplasare la Nagoya și pentru că mi-am terminat treaba vineri, am decis să stau o noapte la sora mea. Acolo am văzut-o. Am urcat cu același lift. Mi s-a părut că o cunosc, dar nu am fost sigur că era Izumi Ohara. E incredibil că m-am întâlnit cu ea în liftul blocului în care locuiește sora mea. Era foarte schimbată. Cred că doar intuiția m-a ajutat să-mi dau seama că era ea.

— A fost sigur Izumi?

A aprobat, dând din cap.

— Întâmplător, locuia la același etaj cu sora mea. Am coborât din lift împreună și am luat-o în aceeași direcție pe culoar. Stătea cu două apartamente înainte de cel al surorii mele. Am verificat din curiozitate și plăcuța de pe ușă și scria Ohara pe ea.

— Nu te-a recunoscut?

A scuturat din cap.

— Am fost în aceeași clasă, dar nu prea stăteam de vorbă, n-am fost prieteni apropiați. În plus, am mai pus vreo douăzeci de kilograme, așa că n-avea cum să mă recunoască.

— Chiar să fi fost Izumi Ohara? Ohara nu-i un nume rar și oamenii mai seamănă între ei.

— Tot la asta m-am gândit și eu, așa că am întrebat-o pe sora mea. A scos lista cu locatari, știi, lista cu fondul de rulment, și mi-a arătat-o. Scria într-adevăr Izumi Ohara, Izumi în *katakana*¹, nu cu caractere chinezești. Ohara este un nume de familie comun, e adevărat, dar combinația cu prenumele Izumi în *katakana* e mai rar întâlnită.

— A, deci e necăsătorită.

— Sora mea nu știe. Mi-a spus doar că e o persoană tare ciudată. Nu vorbește niciodată cu nimeni și nu răspunde la salut, dacă se întâlnește cu cineva pe palier. Dacă are careva treabă cu ea și sună la ușă, nu deschide niciodată. Se pare că nu prea e agreată de lumea din bloc.

— Cred că e vorba de altcineva. Am dat din cap, răsând. Nu poate fi Izumi. Cea pe care o știam eu saluta și când nu era cazul și era foarte politicoasă.

— Cum spui, poate este vorba de altcineva cu același nume. Hai să schimbăm subiectul!

---

1. Katakana este alfabetarul folosit de obicei pentru scrierea neologismelor (n. tr.).

— Dar Izumi Ohara aceea locuia singură?

— Cred că da. Nu a văzut nimeni intrând vreun bărbat la ea. Nimeni nu știe cum își câștigă existența. Este un mister pentru toată lumea.

— Dar tu ce părere ai?

— La ce te referi?

— La ea. Crezi că este Izumi Ohara pe care o știam noi sau nu? Doar ai văzut-o în lift! Arăta bine, sănătoasă sau nu?

S-a gândit câteva clipe și a spus:

— Nu arăta rău.

— Adică?

A scuturat ușor paharul cu whisky și a zis:

— Normal că a mai îmbătrânit și ea, doar are treizeci și șase de ani, ca și noi de altfel. Metabolismul se schimbă, mușchii slăbesc. Nu poți arăta toată viața ca un elev de liceu.

— Da, normal.

— Hai să schimbăm subiectul! Poate că n-a fost ea.

Am oftat adânc. Mi-am rezemat coatele de teșghea și l-am privit fix în ochi.

— Vreau să știu. Trebuie să știu. Ne-am despărțit puțin înainte de a termina liceul și despărțirea noastră nu a fost tocmai elegantă. Eu am făcut o chestie tare urâtă și am jignit-o cumplit. De atunci nu am mai auzit nimic de ea și nici acum nu știu pe unde e și cu ce se ocupă. Mi-a stat pe suflet tot timpul. Fii cinstit și spune-mi totul, indiferent dacă e de bine sau de rău. Sunt convins că ți-ai dat seama dacă persoana aceea era Izumi Ohara sau nu.

A dat din cap.

— Dacă asta vrei, atunci trebuie să-ți spun că a fost ea.

— Și cum arăta?

A tăcut o clipă, după care a zis:

— Mai întâi vreau să înțelegi un lucru: am fost colegi de clasă și recunosc că a fost o fată drăgută, bună, de caracter și deșteaptă. Nu pot să spun că era o frumusețe ieșită din comun, dar avea un farmec al ei și lumea o plăcea. Am dreptate?

L-am aprobat.

— Chiar vrei să știi adevărul?

— Da.

— N-o să-ți placă.

— Nu-i nimic. Vreau să știu.

A mai luat o înghițitură de whisky.

— Eram gelos pe tine. Erați tot timpul împreună. Mi-aș fi dorit și eu o asemenea prietenă. Presupun că acum pot să-ți spun totul, nu? Deci era normal să-i fi ținut minte chipul, căci mi se fixase bine în memorie. Deși trecuseră optsprezece ani, când am văzut-o în lift, mi-am dat imediat seama că era ea. Nu am nici un motiv să o vorbesc de rău, cătuși de puțin, dar mărturisesc că am avut un șoc. Mi-ar fi plăcut să nu trebuiască să recunosc că nu arăta deloc bine.

Mi-am mușcat buzele.

— Ce vrei să spui?

— Copiilor din blocul acela le este frică de ea.

— Frică? Aveam impresia că nu aud bine și l-am privit în ochi. Adică, de ce le e frică?

— Zau, te rog, hai să terminăm cu povestea asta. N-ar fi trebuit să-ți spun nimic de la bun început.

— Le spune ceva copiilor?

— Nu spune nimănui nimic. Ți-am zis adineauri.

— Atunci, le este teamă copiilor când o văd?

— Da.

— Are vreo cicatrice pe față?

— Nu.

— Atunci care-i motivul?

A mai luat o înghițitură de whisky și a pus paharul pe tejghea. M-a privit fix o bună bucată de vreme. Părea stânjenit și tulburat, dar pe chipul lui se mai putea citi parcă ceva. M-am întors cu gândul la anii de liceu. A ridicat ochii și a privit fix, în depărtare, de parcă voia să se asigure că râul din zare își urma cursul firesc. Apoi a zis:

— Nu prea știu cum să-ți explic și nici nu prea am chef. Te rog să nu mă mai întrebi nimic. Dacă ai vedea cu ochii tăi, ai înțelege. Mi-e greu să explic cuiva care n-a fost acolo.

N-am mai întrebat nimic. Am dat aprobator din cap și mi-am văzut de votca mea. Avea vocea calmă, dar știam că îmi va respinge cu brutalitate orice nouă încercare de a afla ceva de la el.

Mi-a vorbit despre cei doi ani în care a lucrat în Brazilia. Printre altele, mi-a povestit că s-a întâlnit întâmplător cu un fost coleg de școală gimnazială, tocmai la São Paulo. Era inginer la Toyota.

Nu prea auzeam ce spune. La plecare m-a bătut pe umăr.

— Omul se schimbă o dată cu trecerea timpului. Nu știu ce-a fost între voi, dar orice ar fi fost, n-a fost vina ta. Într-un fel sau altul, oricine trece prin asemenea experiențe. Și mie mi s-a întâmplat, crede-mă. Dar nu mai e nimic de făcut. Fiecare cu viața lui. Nu poți să-ți asumi responsabilitatea pentru viața altcuiva. Trăim într-un fel de deșert și trebuie să ne obișnuim. Ai văzut în școala primară filmul lui Disney *The Living Desert*?

— Da, l-am văzut.

— Lumea noastră este exact la fel. Dacă plouă, florile înfloresc, dacă nu, se vestejesc. Pe gândaci îi mănâncă șopârlele, pe șopârle, păsările. Până la urmă mor cu toții. Se alege praful. Moare o generație, apare alta. Așa e hotărât de sus. Fiecare trăiește în felul lui și moare în felul lui. Nu rămâne decât deșertul. Te rog să mă crezi că doar deșertul supraviețuiește.

După ce-a plecat, am mai rămas să beau de unul singur. Am rămas la bar și după ce au plecat toți clienții, după ce s-a terminat curățenia, după ce nu mai era țipenie de om prin preajmă. Nu aveam chef să merg acasă în starea în care mă aflam. I-am telefonat soției și i-am spus că întârzii pentru că mai am treabă. Am stins toate luminile și am băut whisky pe întuneric. Îmi era lene să-mi iau gheată, așa că l-am băut fără.

Dispărem cu toții, încet-încet. Unele lucruri dispar de parcă ar fi fost deconectate de la